

Muzeum Saturn wprowadza kolejną innowację

28 maja 2020

kategoria:

Aktualności



Cmentarz żydowski w Czeladzi

Od wielu lat pośród działań związanych z dbałością o pamięć i dziedzictwo historyczne Czeladzi, widoczny i eksponowany jest aspekt udziału społeczności żydowskiej w tworzeniu dawnego pejzażu miasta. Wśród licznych inicjatyw, wśród których można wymienić Festiwal Kultury Żydowskiej „Szalom na rynku”, cykl wykładów i warsztatów „W świetle szabasowych świateł” organizowanych przez czeladzkie Muzeum, wizytę w mieście pawilonu wystawienniczego „Muzeum na kółkach” w 2015 roku, fundację pomników, czy wreszcie organizację spacerów śladami tutejszych Żydów i zwiedzania czeladzkiego kirkutu udowadniają, że Czeladź pamięta o tych, którzy kiedyś współtworzyli koloryt tego wyjątkowego miasta. Od 2011 roku, kiedy mocą porozumienia cmentarz żydowski przy ulicy Będzińskiej został przejęty przez gminę Czeladź, a Muzeum Saturn powierzono jego administrację, otaczane opieką jest także to wyjątkowe, będące ikoną dla żydowskiej historii Zagłębia, miejsce pamięci. Warto wspomnieć, że dzięki determinacji czeladzianina Mońka Stawskiego, tutejszy kirkut jest jednym z najlepiej zachowanych cmentarzy żydowskich w województwie śląskim oraz w południowej Polsce.

Założona w początkach XX stulecia, wspólna nekropolia dla wyznawców judaizmu z Będzina i Czeladzi, została podzielona zgodnie z XIX-wieczną tradycją chasydzką na kwatery: żeńską – po lewej i męską – po prawej stronie od wejścia. Na kirkucie o powierzchni liczącej ponad 1,5 ha znajduje się ponad trzy tysiące nagrobków, wśród których dostrzec można monumentalne macewy o dekoracyjnym, plastycznym wykończeniu.

A od kilku tygodni ten niezwykle „dom wieczności” dysponuje czymś jeszcze, czego nie posiada większość nekropolii w Polsce, niezależnie od wyznania. Dzięki współpracy Miasta Czeladź, Muzeum Saturn, zagranicznych środowisk żydowskich oraz żmudnej i drobiazgowej pracy Fundacji Brama Cukermana, powstała strona internetowa <http://jewishcemeteries.czeladz.pl/>, na której dostępna jest wyszukiwarka grobów pochowanych na cmentarzu osób. Wpisując w wyszukiwarkę tylko imię, nazwisko lub datę śmierci uzyskujemy wykaz osób, których dane są zbieżne z wprowadzonymi przez nas informacjami. Klikając

wybraną osobę, otrzymujemy wszystkie informacje, które udało się odczytać z macewy, czyli imię, nazwisko, datę śmierci, wiek zmarłego, imię ojca, a czasem także małżonka/małżonki. Co jednak najważniejsze – otrzymujemy także informację o stronie (prawa lub lewa) i rzędzie, w którym został pochowany zmarły. Dzięki temu z łatwością można odnaleźć miejsce spoczynku interesującej nas osoby. Informacja to szczególnie ważna dla bliskich i krewnych pochowanych na kirkucie Żydów, którzy przybywają z zagranicy by oddać hołd spoczywającym tu przodkom. Strona dostępna jest w polskiej i angielskiej wersji językowej. Po otwarciu konkretnego wyniku, oprócz wzmiankowanych danych personalnych załączone jest też zdjęcie macewy.

I jeszcze jedna bardzo istotna informacja – na cmentarzu pojawiły się też specjalne słupki oznaczające kolejne rzędy. Bardzo ułatwi to odszukanie grobu i oszczędzi tak żmudnego dotąd odliczania kolejnych ciągów nagrobków.

To naprawdę oryginalne dokonanie, z którego szczególnie jesteśmy dumni i które na pewno wyróżni Czeladź i czeladzki kirkut na tle wielu takich miejsc w Polsce. Wszystkich zainteresowanych zapraszamy do odwiedzenia strony: <http://jewishcemetery.czeladz.pl/> ale i zwiedzenia kirkutu z wykorzystaniem wyszukiwarki.